

Iktatószám:
Ügyintéző: dr.
Tárgy: piacfelügyeleti határozat - kötelezés

MVH/128/3/2008.
Bertha György

A Magyar Vasúti Hivatal 48/2008. számú határozata

A Vasúti Pályakapacitás-elosztó Kft-t (székhely: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 48.)

kötelezem

hogy a 2006. január 01-től az általa készített Hálózati Üzletszabályzatban szabályozott hálózat-hozzáférési díjkedvezmények törléséig terjedő időszak adataira vetítve határozza meg az alapszolgáltatásokhoz kapcsolódó közlekedtetési díjat a következő képlet alkalmazásával:

$$D_i^* = \frac{V_i^n \cdot D_i^n + V_i^k \cdot D_i^k}{V_i^n + V_i^k}$$

ahol:

V_i^n : kedvezmény nélkül számolt közlekedtetési díjjal megtett összes tehervonati vonatkilométer 2006. január 01. és a kedvezmények törlése közötti időszakban az i-edik kategóriájú pályaszakaszon (i=1,2,3)

D_i^n : kedvezmény nélkül számolt tehervonati közlekedtetési díj az i-edik kategóriájú pályaszakaszon (Ft/vonatkm, i=1,2,3)

V_i^k : kedvezménnyel számolt közlekedtetési díjjal megtett összes tehervonati vonatkilométer 2006. január 01. és a kedvezmények törlése közötti időszakban az i-edik kategóriájú pályaszakaszon (i=1,2,3)

D_i^k : kedvezménnyel számolt tehervonati közlekedtetési díj az i-edik kategóriájú pályaszakaszon (Ft/vonatkm, i=1,2,3)

D_i^* : Hálózati Üzletszabályzat határozatnak megfelelő módosításával meghatározott közlekedtetési díj az i-edik kategóriájú pályaszakaszon (Ft/vonatkm, i=1,2,3)

A Vasúti Pályakapacitás-elosztó Kft. köteles a kötelezésnek megfelelően meghatározott alapszolgáltatások díját e határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül közzétenni, és azt követően a díjakat jogszerűen hatályba léptetni. Felhívom figyelmét, hogy amennyiben kötelezettségének – felróható módon – határidőben nem tesz eleget, egymillió forintig terjedő, ismételten is kiszabható eljárásbi bírsággal sújtható.

E határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, de jogszabálysértésre hivatkozással bírósági felülvizsgálata kérhető. A keresetlevelet három példányban a Magyar Vasúti Hivatalnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított 30 napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.

E határozat a közlés napjával jogerőre emelkedik.

Indokolás

A Magyar Vasúti Hivatal (továbbiakban: Hivatal) 2006. május 25. napjával a hálózat-hozzáférési díjak tekintetében folytatott kedvezményezési gyakorlat kivizsgálása céljából piacfelügyeleti eljárást indított, mivel több olyan információ jutott a birtokába, ami alapján a vasút társaságokkal szembeni egyenlő bánásmód megkérdőjelezhetőnek látszott. A pályahálózat-használati díjrendszer díjakból, kedvezményekből, felárakból és kiegyenlítő juttatásokból áll, ebből kifolyólag a kedvezmények vizsgálata a pályahálózat-használati díjaktól nem volt elválasztható.

A vizsgálat idején érvényes Hálózati Üzletszabályzat (a továbbiakban: HÜSZ) hálózat-hozzáférési díjak tekintetében biztosított kedvezményekről szóló I. Rész 6. Fejezet 6.1.3 pontja háromféle kedvezményt tartalmazott:

- A nosztalgia vonatokra a szerelvényvonati alapidíjak kerültek felszámításra.

- A vasútvállalatok tranzit tehervonatok és nemzetközi kombinált tehervonatok közlekedtetése esetén a közlekedtetési díjból minden megtett kilométer után 20 %-os díjkedvezményben részesültek. A díjkedvezményt tranzit tehervonatok és nemzetközi kombinált tehervonatok vonatkozásban együttesen és külön-külön is igénybe lehetett venni, a díjkedvezmény együttes mértéke azonban nem haladhatta meg a 20 %-ot.

- A vasútvállalatok Eperjeske-átrakó - Dunaújváros és viszont viszonylatú zárt irányvonatok közlekedtetése esetén a közlekedtetési díjból a megtett kilométer után 20 %-os díjkedvezményben részesültek.

A HÜSZ I. Rész 6. Fejezet 6.2.3 pontjában megfogalmazott kedvezmény szövegében teljes mértékben megegyezett a 6.1.3 pont második kedvezményfajtajával.

A Hivatal 2006. június 19. napjával felhívta a vasúti társaságokat, hogy nyilatkozzanak abban a kérdésben, hogy 2006. január 01-e óta igényeltek-e kedvezményt, részesültek-e, illetve mely alkalmakkor részesültek, milyen mértékű, mely pályahálózat mely szakaszai vonatkozásában nyújtott hálózat-hozzáférési díjjal kapcsolatos kedvezményben.

A Train Hungary Magánvasút Kft. ügyvezetője arról tájékoztatta a Hivatalt, hogy 2006. január 01-e óta nem igényelt pályahasználati kedvezményt, és nem részesült hálózat-hozzáférési díjjal kapcsolatos kedvezményben.

A Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. vezérigazgatójának és vezérigazgató-helyettesének előadása szerint önállóan, 2006. január 01-e óta nem igényeltek és nem is kaptak hálózat-hozzáférési díjkedvezményt.

A Floyd Zrt. képviselőjének nyilatkozata alapján 2006. évben egy alkalommal igényelték kedvezményt a Hegyeshalom-BILK-Hegyeshalom viszonylatban közlekedő tehervonatokhoz, a VPE Kft. által kiadott értesítésből azonban nem derült ki, hogy a kedvezményt megkapták-e. A MÁV Zrt. Pályavasúti Üzletágától utólagos díjkedvezményben részesültek, arról azonban, hogy mivel kapcsolatban, nem kaptak tájékoztatást.

A MÁV Cargo Zrt. elnök-vezérigazgatójának nyilatkozata szerint 2006. január 01-e óta a hálózat-hozzáférési díjjal kapcsolatban nem kaptak egyedi, más vasútállalattal szemben versenylőnyt biztosító kedvezményt. A MÁV Cargo Zrt. csak a VPE Kft. által készített HÜSZ 6.1.3 pontjában meghirdetett, minden vasútállalat által igénybe vehető kedvezményt vette igénybe tranzit tehervonatok, nemzetközi kombinált tehervonatok és Eperjeske-átrakó – Dunaújváros és ellenirányú zárt irányvonatok vonatkozásában.

Az MMV Zrt. vezérigazgatójának előadása alapján 2006. január 01-e óta hálózat-hozzáférési díjból külön kedvezmény érvényesítését nem igényelték és nem is kapták. A HÜSZ alapján a pályavasúttól kaptak tranzit kedvezményeket Hegyeshalom-Magyarbóly, Hegyeshalom-Gyékényes, Hegyeshalom-Lökösháza, Hegyeshalom-Curtici, Lökösháza-Hegyeshalom, Magyarbóly-Hegyeshalom viszonylatokban.

A „CER” Zrt. vezérigazgatójának tájékoztatása szerint 2006. évre vonatkozóan a hálózat-hozzáférési díjból kedvezményt nem igényelték. A HÜSZ I. Rész 6. Fejezet 6.1.3 pontja alapján a tranzit tehervonatokra április hónapban 2 alkalommal, Rajka-Hegyeshalom viszonylatban, automatikusan történt a kedvezményezés.

A Magyar Vasúti Hivatal által az eljárás során kirendelt igazságügyi szakértő III/4/1/2006. számú szakvéleményében megállapította, hogy a HÜSZ I. Rész 6. Fejezet 6.1.3 pontjában és 6.2.3 pontjában meghirdetett kedvezmény megállapítása automatikusan történik. A HÜSZ-ben szereplő összes kedvezménytípus esetében egységesen 20 % a kedvezmény mértéke, a kedvezmények mértékének arányosságát és törvényességét költségszámításokkal alátámasztó dokumentum azonban eljárása során nem volt fellelhető.

A vasúti infrastruktúrakapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK Irányelv teremti meg az európai harmonizált vasúti infrastruktúra-díjpolitika alapjait. Az Irányelv szerint (35) minden díjszabási rendszer gazdasági jelzéseket közvetít a felhasználók felé. Fontos, hogy ezek a vasúttársaságokat ésszerű döntések meghozatalára készítsék.

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 55. § (5) a) pontja szerint a hálózat-hozzáférési díjak meghatározásának alapelve, hogy az alapszolgáltatások díját a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat működtetésének, valamint a vasúti pályahálózat-kapacitás elosztásának a külön jogszabály rendelkezései szerint figyelembe vehető költségeinek, illetőleg ráfordításainak alapulvételével úgy kell megállapítani, hogy az a szolgáltatás igénybevételéhez közvetlenül kapcsolódó költségeket, ráfordításokat és az infrastruktúra üzemeltetéséhez nyújtott állami támogatásokat tükrözze.

A Vtv. 55. § (6) a) és b) pontjai szerint a hálózat-hozzáférési díjak tekintetében az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartásával általános és egyedi kedvezmények biztosíthatók, oly módon, hogy azok nem torzíthatják a vasúti társaságok közötti versenyt, így különösen általános kedvezményeket csak a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat meghatározott szakaszaira lehet nyújtani, olyan módon, hogy hasonló szolgáltatásokra hasonló

kedvezményeknek kell vonatkozniuk. Az általános kedvezmény mértéke nem haladhatja meg a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat működtetője által elért tényleges adminisztrációs költségmegtakarítás mértékét. A kedvezmény mértékének meghatározásakor nem lehet figyelembe venni a felszámított díjba már egyébként beépített költségmegtakarítást. A vasúti pályahálózat működtetője a közforgalmú vasúti szolgáltatások mennyiségének és minőségének ösztönzése céljából időszakos jelleggel egyedi kedvezményeket nyújthat a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat azonosítható, nagymértékben kihasználatlan részein. A Vtv. 59. § (5) bekezdése alapján a Hivatal a HÜSZ-t megvizsgálhatja, és ha annak tartalma ellentétes az Vtv.-ben foglaltakkal, annak módosítását határozattal hivatalból elrendeli.

A 2001/14/EK Irányelv alapvetése, hogy (40) a vasúti infrastruktúra természetes monopólium, ezért a pályahálózat-működtetők számára költségcsökkentést és az infrastruktúra hatékony igazgatását lehetővé tevő ösztönzőket kell biztosítani. A Vtv. ezt az alábbiak szerint emeli át a magyar jogrendbe.

A Vtv. 55. § (1) bekezdésében felsorolja a hálózat-hozzáférési díjszabás rendszerének elemeit: a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat működtetője által nyújtott szolgáltatások díjai, a biztosítható kedvezmények, az érvényesíthető felárak, a kiegyenlítő juttatások.

A Vtv. 55. § (4) bekezdésében előírja, hogy a díjszabási rendszernek ösztönöznie kell a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat kapacitásának hatékony kihasználását, a hozzáférésre jogosultak lehető legkisebb költséggel való kiszolgálását, a vasúti társaságok gazdálkodási eredményeinek javulását. A Vtv. 55. § (11) bekezdése alapján a hálózat-hozzáférési díjrendszer keretében alkalmazott díjak, kedvezmények és felárak alkalmazásának feltételeit a Hivatal ellenőrizheti.

A Vtv. 62. § (1) bekezdése szerint amennyiben a vasúti pályahálózatot integrált vasúti társaság működteti, a pályahálózat-kapacitás elosztásának folyamatára vonatkozó rendelkezéseket a 62-65. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A Vtv. 62. § (2) bekezdése alapján az integrált vasúti társaság által működtetett vasúti pályahálózat esetében a vasúti pályahálózat kapacitásának elosztására, az integrált vasúti társaság Hálózati Üzletszabályzatának kidolgozására, a hozzáférésre jogosult által fizetendő hálózat-hozzáférési díjak összegének meghatározására, valamint az integrált vasúti társaságnak az általa működtetett vasúti pályahálózathoz történő hozzáférése költségeinek meghatározására vonatkozó feladatokat a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezet látja el.

A Vtv. 64. § (1)-(3) bekezdései alapján a hozzáférésre jogosult a vasúti pályahálózat-kapacitásra, valamint az 54. § (1) és a (3)-(4) bekezdéseiben meghatározott szolgáltatásokra vonatkozó igényét a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezet részére jelenti be. Az igénybejelentés ajánlattételre történő felhívásnak minősül. A Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezet a Hálózati Üzletszabályzatban foglaltaknak megfelelően - az integrált vasúti társaságnak és a hozzáférésre jogosultnak 15 napon belül megküldött értesítésben - meghatározza a hozzáférésre jogosult rendelkezésére bocsátható vasúti pályahálózat-kapacitást, továbbá a hálózat-hozzáférési díjak összegét.

A kedvezményezés gyakorlata önmagában lényegében nem volt vizsgálható az eljárás során. Az igénybevevők olyan pályahasználati ajánlatokat kaptak, amelyek nem tartalmazták az ajánlott szolgáltatás árát és az igénybe vehető kedvezményeket. A kedvezmények megítélésében a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Kft. (a továbbiakban: VPE Kft.), mint

díjszabási szerv nem vett részt. A kiállított számlák sem az ajánlattal, sem a gyakran alakilag hibás és hiányos pályahasználati szerződésekkel nem voltak összevethetők, így az igénybevevők szinte az összes számlával szemben kifogást emeltek.

A Hivatal vizsgálata megállapította, hogy az adott időszakban érvényes Hálózati Üzletszabályzatban nem a 2001/14/EK irányelvnek és a 2005. évi CLXXXIII. törvény 55. §-ának megfelelő díjakból, kedvezményekből, felárakból és kiegyenlítő juttatásokból álló díjrendszer szerepelt. A Hivatal vizsgálata kizárólag a kedvezményezési gyakorlatra terjedt ki. A kedvezmények mértéke általában 20 % mértékű volt, amelyet a kedvezményezettek igénylés nélkül, utólag a számlaösszeg csökkentésével kaptak meg, és nem voltak összevethetők a törvény által engedélyezett általános vagy egyedi kedvezményekkel. A kedvezmények sem adminisztratív költségcsökkentéssel, sem nagy mértékben kihasználatlan vonalakkal nem álltak összefüggésben, sőt, egyes esetekben a legkihasználtabb vonalakra vonatkoztak. A kedvezményekből nem részesült minden vasúti társaság. A Hivatal 2/2006. számú határozatában úgy rendelkezett, hogy a VPE Kft. a díjszabási rendszert – a kedvezmények törlésével – a törvénynek megfelelően alakítsa át azzal a feltétellel, hogy a nyílt hozzáférésre jogosultak összes díjterhelése ne változzon.

A MÁV Magyar Államvasutak Zrt., a MÁV Cargo Zrt., a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt., a „CER” Zrt., valamint – a kedvezmények törlésére vonatkozó határozati kötelezés végrehajtása mellett – a VPE Kft. kezdeményezte a határozat bírósági felülvizsgálatát, amelynek eredményeként született bírósági döntést a VPE Kft. megtámadta. A Fővárosi Ítéltábla 2007. október 10-én, 2.Kf.27.268/2007/6. szám alatt jogerős ítéletet hirdetett, és a VPE Kft. és a Hivatal közötti hatásköri jogvitában a Hivatal jogértelmezését fogadta el. Az ítélet értelmében a Hivatal a vasúti társaságok kezdeményezésére vagy hivatalból indított eljárás keretében rendelkezhet a Hálózati Üzletszabályzat tartalmának, így a pályahálózat-hozzáférési díjak, kedvezmények, felárak és kiegyenlítő juttatások megváltoztatásáról is.

A Fővárosi Ítéltábla ítéletének eredményeként jogerőre emelkedett a Fővárosi Bíróság 24.K.34.580/2006/16. számú ítéletének azon rendelkezése is, amely szerint a Hivatalnak új eljárás keretében határozatot kell hoznia abban a kérdésben, hogy a 2/2006. számú határozatában előírt díjtételcsökkentés mely szolgáltatások körére vonatkozzon, valamint a Hivatalnak – a csökkentés számítási módjának megjelölésével együtt – olyan határidőt szükséges a kötelezésben megállapítani, ami a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelel.

A Hivatal az alapszolgáltatásokhoz kapcsolódó közlekedtetési díj tekintetében írta elő a rendelkező részben szereplő képlet alkalmazását, figyelemmel arra, hogy a kedvezmények az alapszolgáltatások igénybevételére ösztönöztek, és az azok körébe tartozó közlekedtetési díjhoz viszonyítva kerültek kiszámításra.

A fentieket megerősítette a Hivatal 2008. május 16. napján, a VPE Kft.-nél végzett helyszíni ellenőrzése, melyről felvett jegyzőkönyvben rögzítésre került a VPE Kft. nyilatkozata arról, hogy a 2/2006-os határozat által módosított HÜSZ-ben szereplő kedvezmények az alapszolgáltatások igénybevételének ösztönzését szolgálták. A VPE Kft. előadta továbbá, hogy ezen kedvezmények keresletösztönző hatásával kapcsolatosan 2004-ben végzett számításokat, de ezt dokumentumokkal nem tudja alátámasztani. A díjkedvezményekre vonatkozó számítások során nem vettek figyelembe semmilyen szezonalitást, azaz a pályahasználat iránti keresletben, az ösztönzés erejében meglévő időszakai különbségeket, valamint nem vették figyelembe az érintett pályahálózati elemek kihasználtságát sem, azok mértékének meghatározásakor a nemzetközi tranzitáramlatra utaló keresleti előrejelzéseket

vették számításba. A kedvezményrendszer működését, annak hatását a pályahálózat egyes elemeire, részei iránti kereslet alakítására – tényadatok hiányában – számszerűen nem elemezték.

A VPE Kft.-nek a 2006. évi hálózat-hozzáférési díjat a 2001/14/EK Irányelv 7. cikkének (6) bekezdése figyelembe vételével úgy kell megállapítania, hogy a díjrendszer egészére vonatkozó arányossági elvárások a nem kívánatos aránytalan ingadozások elkerülése érdekében ésszerű járatszám és időintervallum alapul vételével legyenek átlagolhatók. Az ésszerű járatszámot és időintervallumot az Irányelvet átültető 2005. évi CLXXXIII. törvény részletesen nem értelmezte. A Vtv. és a korábbi vasúti törvény végrehajtási rendelete azonban mind a járatszám, mind az időintervallum tekintetében az európai gyakorlatot tükrözték: ésszerű időintervallumnak legfeljebb a menetrendi évet, ésszerű járatszámnak legfeljebb a menetrendi időszakban leközlekedett összes vonatot tekintették. A jogalkotó nem foglalkozott azzal a problémával, hogy a vasúttársaságoknál alkalmazott üzleti év, illetve a számviteli rendszerek január 01-től december 31-i időszakot ölelnek fel, ezzel szemben a díjszámítás fordulónapja (az Európában szokásos menetrendi gyakorlat miatt) mintegy húsz nappal ettől eltér, mivel ez az ésszerű időszak vonatkozásában számottevő különbséget akkor sem okoz, ha a díjszabási szervek nem a menetrendi, hanem az üzleti év adatai alapján végzik költségkalkulációjukat.

Az Irányelv és a törvény azzal a problémával nem foglalkoznak, hogy egy tagállamban egy ekkora időszakban a valódi költségek, ráfordítások illetve a bevételek aránya az infláció miatt jelentősen megváltoznának, mivel az Európai Unió tagállamaiban az ún. maastrichti kritériumok alapján a pénzromlás mértéke ilyen időszakban csekély. Az Irányelv területi hatálya alá tartozó országokhoz képest szokatlanul magas a hazai infláció, ennek következtében pedig az egy menetrendi éven belüli költségváltozás, ami pedig az ésszerű időszak arányos terhelésének érdekében a tények és a tényeken alapuló üzleti tervek figyelembe vételét is szükségessé teheti. Az Irányelv és a 2006. január 01-ig hatályos vasúti törvény, illetve a Vtv. nem zárta ki a díjmeghatározásban a nem szigorúan tényekre alapozott (üzleti terv alapú) díjszámítást, sőt, a jelen határozat szempontjából csak eljárásjogi jelentőséggel bíró 83/2007. (X. 6.) GKM-PM együttes rendelet ezt kifejezetten lehetővé teszi.

A Hálózati Üzletszabályzatban meghatározott díjrendszer kalkulációjában a menetrendi évet megelőző üzleti év költség tényadatainak, illetve a meghirdetett időszak tervadatainak figyelembe vételét a Hivatal megfelelő gyakorlatnak tartja. A VPE Kft. nyilatkozata, illetve a MÁV Zrt. Pályavasúti Üzletágának az időszakra vonatkozó üzleti terve alapján egyértelműen megállapítható, hogy ugyan a díjszámítási rendszer díjbevételeit és költségeit a Hivatal által vizsgált időszakban részben tény, részben üzleti tervezési adatokból határozták meg, de a kedvezmények tekintetében tervek nem készültek. Így a jogszabályoknak megfelelő díjszabási rendszer kialakításakor kizárólag a jogszerűtlenül fennálló kedvezményezési gyakorlat tényadatai vehetők figyelembe.

A képlet vetítési időszaka a HÜSZ-módosítás által érintett kedvezmények (új) Vtv.-be való ütközésétől azok fennállásáig terjedő időszak, tekintettel arra, hogy a kedvezmények ezen időszakban álltak fenn törvénytelenül. A képletben szereplő, hálózat-hozzáférési díj meghatározásához szükséges adatoknak a VPE Kft. a 333/2005. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. §-a szerint birtokában kell, hogy legyen, így a vetítési időszak adatai alapján a díjcsökkentés mértéke a megadott képlet alapján egyértelműen meghatározható.

A közlekedtetési díjaknak a képlet alapján kiszámolandó mértéke a kedvezmények alkalmazását lehetővé tevő Vtv. hatályba lépése és a kedvezmények törlése közötti időszakra nézve a közlekedtetési díjból – minden más tényező változatlanságának feltételezése mellett – ugyanakkora díjbevételehez jutatta volna a pályavasutakat, mint a jogszabályba ütköző módon alkalmazott kedvezményeket is tartalmazó, a fenti időtartamban hatályos HÜSZ-ben meghatározott díjrendszer. A képlet alapján meghatározott közlekedtetési díjak a HÜSZ-ben ténylegesen szereplő, kedvezmény nélküli közlekedtetési díjaknál biztosan nem lehetnek magasabbak.

A Fővárosi Bíróság az új eljárásra kötelezés részeként előírta, hogy a díjmeghatározásra való kötelezés határideje legyen figyelemmel a hatályos jogszabályi előírásokra. A jelenleg hatályos 101/2007. (XII. 22.) GKM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a pályahálózat-működtető által nyújtott szolgáltatások díjtételeit, az alkalmazott kedvezményeket, felárakat, valamint kiegyenlítő juttatásokat érintő módosításokat a hatálybalépést megelőzően legalább három hónappal kell közzétenni. A Hivatal a közzétételre vonatkozóan írt elő határidőt, a hatályba léptetés rendjét a jogszabály rendezi.

A határozatban foglalt döntésemet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, a Vtv. 73. § (1) c) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva hoztam meg. A határozat elleni jogorvoslati lehetőséget a Ket. 109. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg.

Budapest, 2008. május 21.

Aláíró: Antal Dániel elnök